

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Bc. Kryštofem Hornem v právní věci

žalobce: **JUDr. M. V.**
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Josefem Vrabcem
sídlem Jiráskova 378, Dobřichovice

proti

žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**
sídlem Zborovská 11, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2024, č. j. 057486/2024/KUSK,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a podání účastníků

- Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Vlašim (dále jen „městský úřad“) ze dne 8. 3. 2024, č. j. MUVL/ODSH/11517/2024/HIZ (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), neboť měl dne 20. 11. 2023 v 15:11:54 řídit na silnici č. II/112 poblíž domu č. X v obci X osobní vozidlo tov. zn. C, registrační značky C, rychlostí 98 km/h, ačkoliv je v uvedeném úseku nejvyšší dovolená rychlost jízdy stanovena obecnou právní úpravou na 50 km/h, čímž měl porušit § 18 odst. 4

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

zákona o silničním provozu. Za uvedené protiprávní jednání byla žalobci uložena povinnost zaplatit pokutu ve výši 7 000 Kč a dle § 125c odst. 6 písm. b) zákona o silničním provozu zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel v trvání 3 měsíců ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Vedle toho byla žalobci podle § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“) ve spojení s § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, uložena povinnost náhrady nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

2. Žalobce v žalobě popisuje, že daného dne spěchal za matkou, která mu opakovaně nezvedala telefon poté, co mu volala, že v jejím bytě došlo k havárii vodovodního potrubí a ze zdi stříká voda. Policejní hlídce po zastavení vozidla tuto informaci sdělil, žádná nabídka pomoci od ní ale nepřišla, ač to byla její povinnost. Měl obavy o matčin život. Po příjezdu k matce žalobce zjistil, že se matka nemůže hýbat, leží bezvládně na zemi a potřebuje ošetření.
3. Žalobce namítá, že správní orgány se nezabývaly odvolacími body (neuvedl však konkrétně, o jaké odvolací body jde). Popsané jednání není přestupkem, neboť v místě jeho spáchání vozovka stoupá, není zde chodník, škola, zastávka autobusu ani dětské hřiště, a tak nemohl nikoho ohrozit. Navíc šlo o dobu odpolední „siesty“. Postrádá tedy společenskou škodlivost. Žalobce uvádí, že jednal v krajní nouzi a táže se, jak měl nebezpečí odvrátit jinak, když mu sousedé ani příbuzní nezvedali telefon. V obavě o nejbližší osobu žalobce jiné řešení nenapadlo. Nelze to hodnotit s odstupem času „z klidu kanceláře“. Vrata domu byla zamčena, sám žalobce tedy mohl pomoc poskytnout nejrychleji. Správní orgány nezpochybnil, že byl ve stavu rozrušení, tím jsou jejich rozhodnutí nesrozumitelná, neboť nepřímou potvrzují krajní nouzi. Žalobcovu jednání naplňuje podmínku proporcionality, neboť nemohlo mít závažnější následek, než který hrozil matce. Dále namítá, že policistka měla 7,5 roku staré osvědčení o proškolení pro práci s rychloměrem, a to navíc pro jiný typ, než který byl použit.
4. Žalovaný k žalobě uvádí, že tvrzení o nesoučinnosti policejní hlídky jsou nová a překvapující. Žalobce byl změřen a zastaven v X, což je obec v těsném sousedství bydliště matky v X. Žalobce během předchozí téměř sedmdesátikilometrové cesty z Prahy policii o žádnou součinnost nepožádal. V době svého jednání navíc vůbec netušil, v jakém stavu se matka nachází a zda je skutečně ohroženo její zdraví. Žalobcem tvrzené okolnosti však vzal správní orgán v úvahu ve prospěch žalobce a srozumitelně se s nimi vypořádal. Není přitom podstatné, jaké měli policisté osvědčení, ale zda dodrželi návod k obsluze rychloměru. Žalobcovu jednání bylo společensky nebezpečné i v době „siesty“, materiální stránkou přestupku se správní orgány detailně zabývaly. Je jen štěstím, že nedošlo v důsledku téměř dvojnásobného překročení rychlostního limitu v obci ke zraněním. Rozhodnutí je přezkoumatelné. Žalobu navrhuje zamítnout.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

5. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno 5. 6. 2024 a žaloba byla podána 19. 7. 2024), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Jde tedy o žalobu projednatelnou.
6. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích včas uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75

odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.

Podstatný obsah správního spisu

7. Policie oznámila dne 20. 11. 2023 městskému úřadu podezření ze spáchání výše uvedeného přestupku žalobce. Součástí oznámení byl ověřovací list silničního rychloměru *RAMER10 C* s datem zkoušky 15. 8. 2023, platný do 14. 8. 2024, a osvědčení pro pí. Blanku Pavlátovou (radar obsluhující policistka), která dne 2. 3. 2016 absolvovala odbornou přípravu pro obsluhu a údržbu rychloměrů typu *RAMER 10, AD9 a RAMER 7CCD, s ARCHIVACÍ* (dále jen „osvědčení“). Na oznámení přestupku je podpis řidiče bez jakéhokoli vyjádření.
8. Městský úřad vydal dne 27. 11. 2023 příkaz, který žalobci doručil dne 8. 12. 2023. Pro včasný odpor však byl příkaz zrušen. V průběhu následného řízení před městským úřadem žalobce předložil dokumentaci o úrazu žalobcovy matky dne 20. 11. 2023 (poranění pravého hlezna a levého bedra v důsledku uklouznutí; nemohla vstát ani si přivolat pomoc), potvrzení o vodovodní havárii a výpis volaných čísel ze svého mobilního telefonu téhož dne. Dále předložil rozhodnutí, kterým jí byl přiznán příspěvek na péči. Při ústním jednání dne 17. 1. 2024 žalobce popsal situaci s matkou z daného dne. Uvedl, že si z rozhovoru s policisty pamatuje málo, neboť byl rozrušen, protože nevěděl, co se s matkou děje. Na dotaz, proč nezavolał hasiče, odpověděl, že se mu zdálo, že na místě bude z Prahy X rychleji. Žalobce uvedl, že jednal v krajní nouzi.
9. Městský úřad vydal dne 8. 3. 2024 prvostupňové rozhodnutí. K žalobcově obhajobě městský úřad uvedl, že žalobce s policejní hlídkou strávil 19 minut, aniž by ji požádal o pomoc. Vytékající voda mohla způsobit další škody a nebylo v silách žalobce ji osobně zastavit. Pokud žalobcově matce hrozilo nebezpečí, měl již z Prahy zavolat hasičský záchranný sbor. Jestliže žalobce uvedl, že se obával zbytečného výjezdu a poškození zamčených vrat domu, pokud by matka jen usnula a situace nebyla tak kritická, současně tím přijal fakt, že za jednání bude plně odpovědný. Městský úřad odmítl úvahy o krajní nouzi, neboť hrozící nebezpečí šlo odvrátit jinak. Zhodnotil takřka dvojnásobné překročení povolené rychlosti v obci jako velmi závažné a neukázněné. K měření došlo před obecním úřadem obce X, kde se nacházejí ještě další domy a špatně viditelná křižovatka do X a X. Vysoká rychlost poskytuje kratší čas ke zpracování informací a reakcím, brzdná dráha je delší a možnost vyhnout se kolizi je snížena. Při určení správního trestu přihlédl městský úřad jako k polehčující okolnosti k tomu, že nedošlo ke škodám, a zejména žalobcově stavu souvisejícím s výše popsanou krizovou situací. Přihlédl též osobním poměrům žalobce, zejména k tomu, že potřebuje řidičské oprávnění pro zajišťování péče o matku. Proto využil § 125e odst. 4 zákona o silničním provozu a uložil trest zákazu činnosti pod dolní hranici stanovenou tímto zákonem pro projednávání přestupků.
10. V odvolání se žalobce soustředil na aspekty krajní nouze v zásadě tak, jak učinil též v žalobě. Žalovaný dne 5. 6. 2024 vydal a též žalobci doručil napadené rozhodnutí. V hodnocení materiální stránky věci se žalovaný plně ztotožnil se závěry krajského úřadu (str. 4 napadeného rozhodnutí). Nerozporoval, že se uvedeného dne věci odehrály tak, jak žalobce tvrdil. S poukazem na § 24 zákona o přestupcích však uzavřel, že v daném případě šlo o nebezpečí odvrátit jinak. Poukázal na to, že ačkoliv matka telefon nezvedala již ve 14:07, vyčkal až do 14:32, kdy volání opakoval, a následně se vydal jako řidič motorovým vozidlem do místa vzdáleného cca 70 km (z Prahy X do obce X). Žalovaný nepolemizoval s tvrzením, že žalobce jednal ve stavu tísně a rozrušení. Avšak za situace, kdy věděl, že matka nebere

telefon 25 minut a nachází se 70 km daleko, nelze ani v takovém rozpoložení přihlídnout k tvrzení, že se domníval, že na místě bude dříve, než jiná pomoc (rychlá záchranná služba či hasičský záchranný sbor). Uvedenou situaci též mohl řešit tak, že by situaci při kontrole podrobně vylíčil policejní hlídce a požádal ji o pomoc a tím zkrátil dobu čekání při vyřízení přestupku.

Jednání dne 16. 12. 2024

11. Při jednání účastníci setrvali na své argumentaci a procesních návrzích.
12. Soud provedl důkaz on-line mapou obce X (www.mapy.cz), ze které zjistil, že touto obcí prochází silnice II/112, přičemž přibližně uprostřed trasy v obci se nachází obecní úřad. Přímo před ním se silnicí sousedí několik parkovacích míst. Od obecního úřadu ke konci obce v (jižním) směru z X do X silnice stoupá a nachází se zde cca 5 dalších stavení po pravé straně vozovky včetně několika napojení na ní. Po levé straně v tomto směru se nachází pole. Silnice není doprovázena chodníkem. Žalobce k důkazu zdůraznil, že nejde o hustou zástavbu a že jde o rovný a přehledný úsek. Žalovaný k tomu však dodal, že je zde několik vjezdů.
13. Dále soud provedl důkaz odpovědí výrobce rychloměrů RAMER, společnosti RAMET s. r. o., kterou tato společnost poskytla dne 8. 10. 2024 na dotazy soudu učiněné podle § 128 věty první zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Vyplývá z ní, že spojení *RAMER 10, AD9* uvedené na sporném osvědčení označuje dvě typové řady rychloměrů, z nichž první – *RAMER 10* – je označení typové řady silničních rychloměrů, které mají totožné ovládání a obsluhu a liší se pouze montáží. Rychloměr *RAMER 10 C*, který byl v dané věci použit, je rychloměr této typové řady, zastavěný do osobního automobilu [typ *RAMER 10 T* je přenosná verze k měření ze stativu a typ *RAMER 10 P(PT)* je variantou určenou pro pevnou zástavbu na betonový základ se skříní nebo kontejnerem měřiče]. Typové řady silničních rychloměrů mají obsluhu a ovládání totožné a liší se pouze montáží, návod k obsluze je stejný pro celou typovou řadu *RAMER 10*. Z uživatelského hlediska není pro správné užívání rychloměru *RAMER 10 C* potřeba zvláštního proškolení nad rámec odborné přípravy pro obsluhu rychloměrů *typu RAMER 10, AD9 a RAMER 7CCD s ARCHIVACÍ*, kterou policistka v projednávané věci absolvovala.
14. Další dokazování soud neprováděl, neboť v žalobě zmíněné dokumenty jsou součástí správního spisu, kterým se dokazování ve správním soudnictví neprovádí a soud z něj bez dalšího vychází.

Posouzení žaloby

Nepřezkoumatelnost

15. Soud předně uvádí, že žalobce v zásadě (až na nově nastolenou problematiku proškolení obsluhy rychloměru) opakuje námitky uplatněné již ve správním řízení, aniž by v některých případech reagoval na jejich vypořádání ze strany správních orgánů. Úkolem soudu nicméně není poskytovat žalobci „jiné“ či „lepší“ vyjádření závěrů, které již přesvědčivě vyslovily správní orgány (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 11. 2014, č. j. 6 As 54/2013-128, ze dne 4. 3. 2015, č. j. 6 As 72/2014-88 a ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS).
16. Žalobce sice namítá, že se s některými námitkami správní orgány nevypořádaly, nečiní tak však nijak konkrétně. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být přitom vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. „jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno“ (srov.

usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů se tak rozumí zejména opomenutí skutečnosti významné pro posouzení věci či nevypořádání nosné odvolací námítky. To však neznamena, že by odvolací správní orgán byl povinen ke každé námitce podrobně odůvodnit své stanovisko a vypořádat každý dílčí argument účastníka řízení. Postačí, pokud odvolací správní orgán prezentuje v odůvodnění právní názor odlišný od účastníka řízení, pakliže zdůvodnění tohoto názoru poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí. Tím se s námitkami účastníka řízení vždy alespoň implicitně vypořádá (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2015, č. j. 6 As 152/2014-78).

17. Z napadeného rozhodnutí lze zjistit a přezkoumat důvody, pro které bylo vydáno a jak se správní orgány staví k obsahu odvolací argumentace. Je třeba zdůraznit, že na rozhodnutí správních orgánů obou stupňů je třeba v rámci soudního přezkumu nahlížet jako na jeden celek, tedy že se rozhodnutí mohou vzájemně argumentačně doplňovat v obou směrech (srov. rozsudky NSS ze dne 22. 7. 2008, č. j. 2 As 20/2008-73, a ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013-25). Mezery v odůvodnění rozhodnutí o odvolání, které by jinak způsobovaly jeho nepřezkoumatelnost, proto mohou zaplnit argumenty obsažené již v rozhodnutí prvního stupně. Napadené rozhodnutí ostatně zhusta na prvostupňové rozhodnutí odkazuje.

Materiální stránka přestupku

18. Podle § 5 zákona o přestupcích je přestupkem společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin. Pojetí přestupku podle aktuální právní úpravy je materiálně-formální. Materiální stránkou přestupku rozumíme jednání natolik společensky škodlivé, aby na něj bylo nezbytně reagováno prostředky přestupkového práva. Stejně jako trestní právo, i právo přestupkové (někdy též označováno jako malé trestní právo) má být užíváno až v případech společensky škodlivých, dosahujících určité intenzity, kdy jednání pachatele přestupku (trestného činu) je pro společnost natolik škodlivé, že nepostačuje uplatnění odpovědnosti dle „mírnějších“ právních předpisů jako je například využití institutu ochrany osobnosti náhrada škody dle občanského zákoníku atd. (princip *ultima ratio*).
19. Z důvodové zprávy k § 5 zákona o přestupcích se podává, že „materiální znak hraje klíčovou roli právě v hraničních případech, kdy by jeho neposouzení mohlo vést k přepjatému formalismu, k stíhání bagatelních porušení právních povinností a k nespravedlivému rozhodnutí. Tím pak není naplněn ani účel správního trestu, dochází ke snižování autority správních orgánů a k odmítavým postojům veřejnosti. Kromě toho působí materiální znak i „opačným směrem“, ve vztahu k trestným činům. I přes snahu zákonodárce se nepodařilo vždy formulovat skutkové podstaty trestných činů tak, aby byla zcela vyloučena shoda formálních znaků trestných činů a správních deliktů. V takovém případě je rozhodujícím kritériem stupeň společenské škodlivosti. Materiální znak (a míra jeho naplnění) bude sehrávat stejnou roli jako doposud - při vyloučení odpovědnosti za přestupek v bagatelních případech a při rozlišení přestupků a trestných činů. Nedostatek nebo nedostačující stupeň společenské škodlivosti činu je podle názoru předkladatele vhodnější řešit právě cestou hmotného práva, protože se jedná o posouzení podmínek odpovědnosti, tedy zodpovězení otázky, zda jde či nejde o přestupek. V případě materiálně - formálního pojetí přestupku vznikne odpovědnostní právní vztah jen tehdy, byl-li při spáchání činu naplněn i materiální znak v potřebné míře a rozsahu, v řízení o přestupku se pak tento vztah realizuje.“

20. Rozšířený senát NSS v usnesení ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46, č. 3528/2017 Sb. NSS, s poukazem na historickou provázanost vnitrostátního ústavního práva a Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (viz 209/1992 Sb.) v oblasti sankčního práva, považoval za žádoucí, aby „*co do základních principů bylo činěno pokud možno co nejméně rozdílů mezi pravidly trestání podle trestního práva v úzkém slova smyslu a pravidly trestního práva správního.*“ Trestní právo je obecně možností *ultima ratio*, z čehož vyplývá, že je zakázáno neúměrně rozšiřovat trestní represi (bod 47 citovaného usnesení). Tato zásada se uplatní i ve správním trestání, „*byť zde již tím, že se jedná o správní trestání, jde o nižší míru represe, která postihuje jednání méně společensky škodlivá*“, jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 3. 5. 2018, č. j. 2 As 304/2017-42, č. 3748/2018 Sb. NSS. Přesto „*trestání jednotlivce veřejnou mocí představuje jeden z nejintenzivnějších zásahů veřejné moci do autonomní sféry jednotlivce. Fakticky se jedná o použití mocenského donucení, realizaci státního monopolu na násilí, onoho ultima ratio státní existence. Při výkonu této své pravomoci proto musí být veřejná moc svázána celou řadou procesních a materiálních omezení. Jedním z materiálních omezení je právě přesvědčení demokratické většiny o společenské škodlivosti postihovaného jednání formálně vyjádřené v zákoně zakazujícím takové jednání a stanovícím za porušení zákazu příslušný trest (srov. článek 7 Úmluvy a článek 39 Listiny).*“ (bod 51 výše citovaného usnesení rozšířeného senátu č. j. 5 As 104/2013-46).
21. Korektivem, jenž má zajistit uplatňování správního trestání toliko v mezích prostředku *ultima ratio*, je tedy zásada subsidiarity správního trestání. Ta se naplňuje požadavkem, aby byly nástroje správního trestání používány pouze tehdy, pokud došlo k protiprávnímu jednání společensky škodlivému. V opačném případě by využití trestní represe v rámci správního práva bylo v rozporu s účelem a funkcí správního trestání (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 11. 2019, č. j. 3 As 32/2018-40, bod 30). Proto je definice přestupku v § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky koncipována tak, že vedle znaků tvořících formální stránku přestupku zahrnuje i znak tvořící jeho materiální stránku, tedy právě společenskou škodlivost (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 10. 2020, č. j. 9 As 173/2020-32).
22. V rozsudku ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-45, č. 2011/2010 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že lze „*obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Z tohoto závěru však nelze dovodit, že by k naplnění materiálního znaku skutkové podstaty přestupku došlo vždy, když je naplněn formální znak přestupku zaviněným jednáním fyzické osoby. Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek.*“ Otázkou naplnění materiální stránky přestupku je třeba se zabývat právě v hraničních případech (např. rozsudek NSS ze dne 24. 4. 2019, č. j. 6 As 321/2018-31, bod 19).
23. Společenská nebezpečnost jednání, tedy materiální stránka přestupku, by nebyla naplněna, pokud by existovaly zvláštní okolnosti případu, jež by nebezpečnost předmětného jednání zásadním způsobem snižovaly. Okolnostmi, jež snižují nebezpečnost jednání pro chráněný zájem společnosti pod míru, která je typická pro běžně se vyskytující případy přestupků, mohou být zejména: význam právem chráněného zájmu, který byl přestupkovým jednáním dotčen, způsob jeho provedení a jeho následky, okolnosti, za kterých byl přestupek spáchán, osoba pachatele či míra jeho zavinění (srov. např. rozsudky NSS ze dne 10. 1. 2013, č. j. 8 As

34/2012-35, ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-46, č. 2011/2010 Sb. NSS, či ze dne 26. 4. 2013, č. j. 5 As 76/2011-78).

24. Materiální stránkou se zabýval městský úřad zejm. na str. 5 a 6 prvostupňového rozhodnutí a žalovaný toto hodnocení bez dalšího převzal. Správní orgány takto uvedly, že objektem přestupku je ochrana bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, ochrana života, zdraví, majetku účastníků silničního provozu i ostatních osob. Popsaly, že se v daném místě nachází zástavba a že jsou zde nepříznivé rozhledové podmínky za horizontem. Žalobce nemohl předpokládat, že se zde nevyskytne chodec, který nemůže využít chodníku. Poukázaly na statistiku nehodovosti v místě mimo jiné s historií nehody s těžkým zraněním chodce. Navíc má dané ustanovení též preventivně-obrannou funkci. Uzavřely, že okolnosti případu nesvědčí o důvodech, proč by nemělo být takřka dvojnásobné překročení povolení rychlosti v obci postiženo.
25. Soud se s uvedeným hodnocením ztotožňuje. Soud vychází z toho, že je notorií, že s vyšší rychlostí roste (a to více než lineárně) dráha zastavení.¹ Je nutno odmítnout žalobcovy snahy o bagatelizaci průjezdu obcí bezmála stokilometrovou rychlostí poukazy na siestu apod. Žalobce se nemohl spolehnout na to, že se zde v této době s nikým nesetká. Vděčí jen šťastné náhodě, že z parkovacích míst a sjezdů na silnici nikdo nevyjížděl nebo že se na silnici nepohybovaly např. starší osoby s omezenou schopností pohybu a orientace či děti (tedy osoby, které by byly pro někoho *nejbližšími osobami* podobně jako žalobci matka). Taková řidiči či chodci by těžko počítali s žalobcovou bezohlednou jízdou zástavbou obce a mohlo by tak dojít ke střetu s jeho rychle jedoucím vozidlem. To, že nedošlo k žádné tragédii, nelze považovat za okolnost, jež by nebezpečnost předmětného jednání zásadním způsobem snižovala. V opačném případě by se patrně správní orgány nezabývaly posuzováním ohrožovacího přestupku a věc by řešily orgány činné v trestním řízení. Žalobní bod tedy není důvodný.

Krajní nouze

26. Podle § 24 zákona o přestupcích čin jinak trestný jako přestupek není přestupkem, jestliže jím někdo **odvrací nebezpečí** přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem. Podle odst. 2 téhož ustanovení nejde o krajní nouzi, jestliže toto *nebezpečí bylo možno za daných okolností odvrátit jinak (subsidiarita) nebo následek tímto odvracením způsobený je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil (proporcionalita)*, anebo byl-li ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.
27. Jak již soud vyjádřil v usnesení ze dne 20. 9. 2024 ve věci návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby, je si vědom toho, že péče o nemocného rodiče vysokého věku je po všech stránkách velmi náročná a je chvályhodné, že ji žalobce osobně poskytuje. Soud taktéž nikterak nepochybnuje blízký vztah, který žalobce k matce má, a stejně jako správní orgány má za prokázané, že žalobcova matka byla v daný den v důsledku vodovodní havárie zraněna. Pro posouzení žalobcovy přestupkové odpovědnosti je nicméně podstatné, jaké nebezpečí žalobce svým jednáním vlastně odvracel. V rozsudku ze dne 22. 3. 2013, č. j. 5 As 114/2012-19, dospěl NSS k závěru, že existence skutečného nebezpečí vždy musí být zjištěna *spolehlivě*. Např. přijetí poplachové zprávy z automatizovaného zabezpečovacího systému střeženého objektu na pult centrální ochrany bezpečnostní agentury samo o sobě nevyvolá nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, které

¹ srov. např. <https://policie.gov.cz/clanek/uzemni-odbor-trutnov-dopravni-inspektorat-rychlost.aspx>

je základní podmínkou jednání v krajní nouzi (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 11. 2017, čj. 10 As 261/2017-41, č. 3678/2018 Sb. NSS). Pouhá obava, že se „možná něco stalo“, totiž neumožňuje posoudit výše zmiňované podmínky subsidiarity a proporcionality (tzn. není-li jasné, *co* za nebezpečí hrozí, nelze posoudit, *zda tomu* lze zabránit jinak, popř. ve vztahu k *čemu* má být následek nanejvýš stejně závažný). Ty je nutno posoudit dle stavu *v době jednání*. Zjistí-li se teprve později, že nějaké nebezpečí hrozilo, nelze se tím zpětně vyvíňovat z přestupku.

28. Soud proto poukazuje na to, že žalobce *v době svého jednání* nejspíše nevěděl, zda vůbec a případně jaké *nebezpečí* jeho matce hrozí. Pakliže totiž žalobce v průběhu řízení uváděl, že si nebyl jist potřebností zásahu hasičů a obával se zbytečně rozbitých zamčených vrat, pak tím sám zpochybnil svou vědomost o existenci spolehlivě zjištěného skutečného nebezpečí. Pak ale neměl vydávat ostatní účastníky silničního provozu v nebezpečí újmy daleko závažnější, než jsou rozbitá vrata.
29. Správní orgány nicméně vyšly z toho, že žalobce *měl* na základě matčiny nekontaktnosti důvodně za to, že jsou její život či zdraví v nebezpečí. Za takového předpokladu pak dospěly k závěru o nesplnění podmínky subsidiarity krajní nouze, tedy že žalobce měl toto nebezpečí *odvrátit jinak*. Postačilo dle nich zavolat na tísňovou linku, čímž by inicioval zásah některé ze složek integrovaného záchranného systému. Jakkoliv soud chápe žalobcovo rozrušení (obdobné „omluvitelnému vzrušení myslí“ ve smyslu § 2907 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník), není požadavek na takové tísňové volání nepřiměřeným posteriorním hodnocením „z klidu kanceláře“, jak žalobce naznačuje. Jde naopak o zcela základní reakci na krizovou situaci, která je běžně vštěpována již předškolním dětem² a kterou lze po žalobci legitimně požadovat. S hodnocením správních orgánů se soud tedy zcela ztotožňuje a argumentace krajní nouzí nemůže být již proto úspěšná.
30. K odůvodnění správních orgánů má soud toliko tu výhradu, že zdržení při silniční kontrole nemůže být posuzováno na vrub subsidiarity žalobcova jednání. Nelze tvrdit, že měl žalobce nebezpečí odvrátit tím, že by požádal o pomoc hlídku policistů. Jakmile byl totiž hlídkou zastaven, jeho protiprávní jednání skončilo a nemohly se tedy již uplatnit okolnosti vylučující protiprávnost. Tato úvaha však nehraje v odůvodnění rozhodnutí správních orgánů podstatnou roli. Lze přitom dodat, že skutečnost, že žalobce připustil zdržení na místě kontroly a nenaléhal na hlídku, aby mu (matce) pomohla, jen dále zvětšuje pochybnosti o tom, zda měl sám žalobce v době spáchání přestupku (a pak při silniční kontrole) povědomost o existenci konkrétního nebezpečí, jak je uvedeno výše. To však soud uvádí jen nad rámec nutného odůvodnění a nezabývá se otázkou, zda bylo či nebylo povinností hlídky pomoc aktivně nabízet, protože to není pro jeho rozhodování podstatné. Jen pro úplnost soud uvádí, že pokud by žalobce hlídku o pomoc požádal a okolnosti nebezpečí – byl-li si ho vědom – jí vyličil, je pravděpodobné, že by mu zprostředkovala bezpečnou eskortu do místa matčina bydliště, nebo poskytla např. za pomoci operačního

² k tomuto tvrzení soud poukazuje např. na dětskou píseň populární interpretky Karolíny Neuvirthové Gudasové *Důležitá čísla - IZS - Integrovaný záchranný systém* (<https://www.youtube.com/watch?v=8qCdQDfoYMM>)

střediska jinou asistenci, jak k tomu v jiných mediálně komunikovaných případech již několikrát došlo.³

31. Nezabýval-li se pak žalovaný podrobně otázkou *proporcionality*, tak jak přdestřel v odvolání žalobce, je tomu tak proto, že aplikaci institutu krajní nouze správně odmítl již z důvodů *subsidiarity*. Jakkoliv si lze představit výjimečnou situaci (spolehlivě zjištěné ohrožení života matky za současné paralýzy integrovaného záchranného systému, např. z důvodů plošné mimořádné události), kdy by bylo pro splnění podmínky subsidiarity na místě zkoumat též proporcionalitu, tedy poměřovat nebezpečí hrozící chráněným zájmům, v daném případě taková situace nenastala.
32. Soud dodává, že kvitování žalobcova rozrušení v žádném případě nelze chápat tak, že by správní orgány uznaly též existenci krajní nouze, jak se snaží žalobce sugerovat s tím, že je odůvodnění proto rozporné. Není. Rozrušení nerovná se krajní nouze. Žalobce přitom otázku svého psychického rozpoložení v době postihovaného jednání nikterak nespojuje s hodnocením subjektivní stránky přestupku a soudu tedy nezbyvá než konstatovat, že jakkoliv je žalobcovo do jisté míry nelogické jednání v popsané – jistě velmi stresující – situaci lidsky pochopitelné, nezbavuje žalobce odpovědnosti za něj (a lze dodat, že správní orgány situaci ve prospěch žalobce zohlednily při určení výměry trestu). Soud tedy uzavírá, že v daném krajní nouze nenastala. Žalobní bod není důvodný.

Obsluha rychloměru

33. Soud žalobci nepřisvědčil ani v námitce, že měření rychlosti nebylo provedeno dostatečně proškolenou obsluhou.
34. K prokázání přestupku spočívajícího v překročení nejvyšší dovolené rychlosti zpravidla postačuje vycházet z oznámení o přestupku, záznamu o přestupku obsahujícího fotografii měřeného vozidla a údaje o provedeném měření a ověřovacího listu silničního rychloměru (srov. rozsudky NSS ze dne 14. 5. 2015, č. j. 7 As 83/2015-56, ze dne 19. 8. 2016, č. j. 6 As 144/2016-36, bod 10, či ze dne 25. 4. 2019, č. j. 1 As 11/2019-37, bod 38). Právě zmíněné podklady rozhodnutí tvořily základ pro zjištěný skutkový stav i v posuzované věci. Žádný z těchto podkladů nevzbuzoval pochybnosti. Ověřovací list se vztahoval k automatizovanému silničnímu rychloměru RAMER 10 C, kterým byl přestupek zjištěn, přičemž platnost ověření pokrývala i den, kdy k měření došlo (srov. rozsudky NSS ze dne 3. 3. 2011, č. j. 7 As 18/2011-54, a ze dne 18. 9. 2018, č. j. 7 As 293/2018-19, bod 18). Dle soudu tak shromážděné důkazy vytvořily jasnou představu o průběhu celého skutkového děje a bez důvodné pochybnosti z nich vyplývá přesvědčivý závěr o tom, že žalobce překročil maximálně dovolenou rychlost v obci o více než 40 km.h⁻¹.
35. Je pravdou, že „platnost“ osvědčení policistky, která obsluhovala automatizovaný silniční rychloměr RAMER 10 C, uplynula. Tato skutečnost však sama o sobě neznamená, že by

³ viz např. případy eskort vozidel s nemocnými či zraněnými dětmi nebo rodičkami na cestě do porodnice: https://www.idnes.cz/usti/zpravy/lovosice-nemocnice-dalnice-d8-policie-majaky-doprovod-dite.A241209_140848_usti-zpravy_grr
<https://policie.gov.cz/clanek/policejni-hlidka-doprovodila-ridice-do-nemocnice.aspx>
<https://policie.gov.cz/clanek/policiste-pomahali-chvatajici-mamince.aspx>
https://ceskolipsky.denik.cz/zpravy_region/ceska-lipa-rodicka-uvizla-kolona-pomoc-policie-20240404.html
<https://www.zezivotais.cz/2023/06/video-hlidka-polistu-z-pmj-praha-doprovodila-nastavajici-rodice-do-porodnice>

v době spáchání přestupku policistka postrádala odbornost k provedení měření. Žádný zákon ani podzákonný předpis nestanoví požadavky na periodicitu či obsah školení k obsluze a údržbě silničních rychloměrů. Je proto pouze interní záležitostí policie, jakým způsobem zajistí, aby policistům byly svěřovány úkoly odpovídající jejich kvalifikaci a služebnímu zařazení, resp. jakým způsobem policisty za účelem výkonu těchto úkolů adekvátně proškolí. Omezení platnosti osvědčení osvědčení určitým datem proto nelze (s výhradou změny právních předpisů či návodů k obsluze) považovat za zákonné kritérium pro obsluhu daného typu silničního rychloměru, ale pouze jako podmínku stanovenou interním aktem policie, jež nijak nelimituje její pravomoci policie při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích (srov. § 124 odst. 11 zákona o silničním provozu a též rozsudek ze dne 30. 12. 2022, č. j. 50 A 5/2022-53, body 23-24).

36. Soud zdůrazňuje, že měření automatizovaným silničním rychloměrem není nijak extrémně složitou činností, kterou by běžný policista sloužící u dopravní policie po přiměřeném proškolení nedokázal zvládnout (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 6. 2015, č. j. 2 As 202/2014-50, bod 36, či Krajského soudu v Brně ze dne 17. 12. 2019, č. j. 33 A 38/2018-35, bod 69). V daném případě nic nenasvědčuje tomu, že by při měření došlo k jakékoliv nesrovnalosti či k porušení návodu k obsluze rychloměru. Z provedeného dokazování navíc plyne, že se proškolení vztahovalo právě i na rychloměr RAMER 10 C, jehož obsluha je zcela stejná jako u ostatních rychloměrů typu RAMER 10. Bylo by iluzorní se domnívat, že policistka uplynutím platnosti osvědčení přestala být způsobilá k obsluze silničního rychloměru, který v několika předcházejících letech běžně užívala při dohledu na bezpečnost silničního provozu.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

37. Jelikož soud neshledal žádné žalobní body důvodnými, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
38. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Úspěšnému žalovanému soud nepřiznal právo na náhradu účelně vynaložených nákladů, neboť mu žádné náklady nad rámec běžných administrativních úkonů nevznikly.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 16. prosince 2024

JUDr. Bc. Kryštof Horn v. r.
samosoudce